

REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS APRAŠAS

I. BENDROJI DALIS

1. UAB „Alytaus šilumos tinklai“ (toliau – Bendrovė) – uždaroji akcinė bendrovė, kurios pagrindinė veikla – užtikrinti nepertraukiamą šilumos ir karšto vandens tiekimą vartotojams, gaminti elektros energiją bei teikti kitas paslaugas.
2. Bendrovė licencijuojamą veiklą vykdo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) 2019 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. O3E-169 išduotos licencijos Nr. L4-ŠT-62 pagrindu.
3. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimais, Lietuvos finansinės atskaitomybės standartais (VAS), direktyvomis ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Bendrovėje organizuoja ir vykdo Finansų skyrius.
4. Bendrovė, vadovaudamasi Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto VERT 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 (toliau – VERT aprašas), reikalavimais, vykdo apskaitos atskyrimą. Apskaitos atskyrimas vykdomas Reguliavimo apskaitos sistemoje (toliau – RAS), kurios paskirtis Bendrovės finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, ilgalaikį turtą) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms sistemose atskirai identifikuojant nepaskirstomas sąnaudas.
5. RAS apibrėžiama kaip veiklos apskaitos, apimančios apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, sistema, sukurta ir naudojama reguliavimo tikslais.
6. RAS Bendrovėje tvarkoma atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis RAS aprašu, šilumos ir elektros energijos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, VERT nutarimais ir metodiniais nurodymais bei Bendrovės vidaus dokumentais. Reguliavimo apskaitą organizuoja Finansų skyrius, dalyvaujant ir kitų Bendrovės padalinių darbuotojams.
7. RAS aprašo tikslas – atskleisti Bendrovės reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų, pajamų, turto, nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų paskirstymą pagal verslo vienetus ir jiems priskiriamas paslaugas.
8. RAS aprašas parengtas vadovaujantis VERT aprašu.
9. Bendrovės finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Finansinių metų pradžia – sausio 1 d., pabaiga – gruodžio 31 d.

II. BUHALTERINĖ APSKAITA

10. Buhalterinė apskaita Bendrovėje vedama naudojant buhalterinės apskaitos programą „Labbis“.
11. Reguliavimo apskaitoje naudojama visa buhalterinės apskaitos informacija, išskyrus informaciją, susijusią su ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaita (žr. IV skyrių), kuri perskaičiuojama pagal VERT aprašo reikalavimus.
12. Buhalterinėje apskaitoje naudojamas Bendrovės veiklos poreikiams pritaikytas sąskaitų planas (1 priedas).

III. REGULIAVIMO APSKAITA

13. RAS naudojama informacija šių informacijos šaltinių informacija:
 - 13.1. buhalterinės apskaitos informacija;
 - 13.2. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos, vedamos reguliavimo tikslais, informacija (žr. IV skyrių);
 - 13.3. paskirstymo kriterijų sąrašas ir apskaičiuotos jų reikšmės (5 priedas).
14. RAS naudojami pirminiai, tarpiniai ir galutiniai duomenų grupavimo centrai:
 - 14.1. DK sąskaitos – pirminiai duomenų grupavimo centrai, pagal kuriuos grupuojama visa pirminė apskaitos informacija.
 - 14.2. Sąnaudų centrai – tarpiniai duomenų grupavimo centrai. Į veiklų grupes, vadovaujantis VERT aprašo nuostatomis, grupuojama finansinė informacija, kuri vėliau paskirstoma paslaugoms netiesiogiai. Bendrovės naudojamų veiklų grupių ir jų paskirstymo kriterijų sąrašas pateikiamas 5 priede. Bendrovės DK sąskaitų sąsaja su dimensijomis pateikiama 2 priede.
 - 14.3. Paslaugos – galutiniai duomenų grupavimo centrai, kuriems, vadovaujantis VERT aprašo nuostatomis, priskiriama finansinė informacija iš pirminių ir tarpinių paskirstymo centrų. Detalūs paslaugų ir Bendrovės valdomų CŠT sistemų sąrašai pateikiami atitinkamai 3 ir 4 prieduose.
15. RAS atskaitomybės parengimo procesas:
 - 15.1. buhalterinės apskaitos informacijos perkėlimas (žr. V skyrių);
 - 15.2. pajamų paskirstymas (žr. VI skyrių);
 - 15.3. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas (žr. VII skyrių);
 - 15.4. sąnaudų paskirstymas (žr. VIII skyrių).

IV. REGULIAVIMO TURTO APSKAITA

16. Reguliavimo tikslais vedama Bendrovės ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaita yra atskirta nuo buhalterinės apskaitos.
17. Į ilgalaikio turto sąrašą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos Bendrovė valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu, t. y. įtraukiamas ir ataskaitinio laikotarpio metu parduotas arba nurašytas turtas.
18. Ilgalaikio turto sąrašas yra sudarytas pagal VERT apraše ir jos prieduose numatytus turto pogrupius. Detalus turto pogrupių sąrašas pateikiamas 6 priede.
19. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas VERT apraše numatytam turto pogrupiui atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas tik vienam turto pogrupiui.
20. Kiekvienas turto vienetas priskiriamas konkrečiai paslaugai, sąnaudų centrui arba administracinei veiklai atsižvelgiant į jo naudojimo paskirtį ir pobūdį.
21. Turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.
22. Skaiciuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas:
 - 22.1. naudojami nusidėvėjimo laikotarpiai (pateikiami 6 priede) pagal VERT aprašo nuostatas, taikant tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą. Turto grupėms, kurioms VERT apraše nėra numatyto nusidėvėjimo laikotarpio, taikomas Bendrovės pasirinktas nusidėvėjimo laikotarpis;
 - 22.2. nusidėvėjimo skaičiavimo pradžia laikoma kito mėnesio pirma diena po įvedimo į eksploataciją dienos;

- 22.3. turtas nudėvimas kol jo likutinė vertė tampa lygi jo likvidacinei vertei;
 - 22.4. iš šilumos ūkio nuomos susigražintas turtas nudėvimas toliau, taikant pirmines įvedimo į eksploataciją datas ir nusidėvėjimo laikotarpius.
23. Reguluojamoms paslaugoms nepriskiriama turto vertės dalis, nustatyta VERT aprašo 24.4. papunktyje.

V. APSKAITOS INFORMACIJOS PERKĖLIMAS

24. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buhalterinės apskaitos informacija ir ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apskaitos informacija perkeliama į Reguliavimo apskaitos sistemą, t. y. sugrupuojama pagal reguliavimo apskaitoje naudojamas pajamų, sąnaudų, turto ir išipareigojimų kategorijas, grupes ir pogrupius.
25. Bualterinės apskaitos sąnaudų sąskaitų plano sąsają su VERT aprašo sąnaudų pogrupiais detalizavimas pateikiamas 2 priede.

VI. PAJAMŲ PASKIRSTYMAS

26. Ataskaitinio laikotarpio Bendrovės pajamos paskirstomos tiesiogiai kiekvienoje valdomoje CŠT sistemoje teikiamoms paslaugoms, remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir buhalterinės apskaitos informacija.
27. Šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamų paskirstymas paslaugoms atliekamas atskirai už kiekvieną metų mėnesį.
28. Šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamos skirstomos paslaugoms šiais etapais:
- 28.1.bualterinėje apskaitoje pajamos priskiriamos pajamų už šilumą ir pajamų už karšto vandens tiekimą grupėms (sąskaitoms);
 - 28.2.reguliavimo apskaitoje šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo pajamos paskirstomos paslaugoms realizuotą šilumos kiekį dauginant iš patiekto atitinkamos paslaugos kainos dedamosios (įskaitant papildomas dedamąsias).
29. Kitų reguliuojamų ir nereguluojamų veiklų pajamos paskirstomos remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais bei buhalterinės apskaitos informacija.

VII. ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO VERTĖS PASKIRSTYMAS

30. Paslaugoms skirstoma ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, faktiškai naudojamo Bendrovės veikloje, įsigyto už Bendrovės lėšas, sukurto pagal investicinius projektus, suderintus su reguliuojančiąja institucija, vertės dalis, nesusijusi su perkainojimo veikla.
31. Reguluojamoms paslaugoms nepriskiriama turto vertės dalis, nustatyta VERT aprašo 24.4. papunktyje.
32. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertė paskirstoma paslaugoms pagal kiekvieno turto vieneto naudojimo pobūdį:
- 32.1. tiesioginis paskirstymas – turto, kuris naudojamas vienai paslaugai vienoje CŠT sistemoje, vertė priskiriama konkrečiai paslaugai konkrečioje CŠT sistemoje;
 - 32.2. netiesioginis paskirstymas – turto, kuris naudojamas kelioms paslaugoms teikti arba naudojamas veikloje, susijusioje su paslaugų teikimu netiesiogiai, vertė priskiriama veiklų grupei ir paskirstoma paslaugoms, naudojant paskirstymo kriterijus;

- 32.3. proporcinis paskirstymas – turto, kuris nepatenka į aukščiau išvardintas kategorijas ir kuris naudojamas bendram veiklos užtikrinimui, vertė priskiriama administracinei veiklai ir paskirstoma paslaugoms naudojant bendrųjų sąnaudų paskirstymo proporciją.
33. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės paskirstymas atliekamas analogiškai sąnaudų paskirstymui (žr. VIII skyrių).

VIII. SĄNAUDŲ PASKIRSTYMAS

34. Ataskaitinio laikotarpio sąnaudų paskirstymas vykdomas šia tvarka:
- 34.1. atskiriamos nepaskirstomos sąnaudos;
 - 34.2. paskirstomos tiesioginės sąnaudos;
 - 34.3. paskirstomos netiesioginės sąnaudos;
 - 34.4. atskiriamos kogeneracijos sąnaudos;
 - 34.5. paskirstomos bendrosios sąnaudos.
 - 34.6. perskirstomos elektros technologinėms ir savo reikmėms sąnaudos;
35. Ataskaitinio laikotarpio sąnaudos paskirstomos paslaugoms:
- 35.1. Pagal pirminį DK sąnaudų sąskaitų priskyrimą (2 priedas);
 - 35.2. Atliekant koregavimus, atsižvelgiant į pirminius apskaitos įrašus.

Nepaskirstomų sąnaudų atskyrimas

36. Nepaskirstytinomis sąnaudomis laikomos ir paslaugoms bei verslo vienetams nepaskirstomos sąnaudos, nustatytos VERT aprašo 41 punkte.
37. Nepaskirstomos sąnaudos identifikuojamos pirminio priskyrimo metu. DK sąskaitos, kuriose apskaitomos nepaskirstomos sąnaudos pateikiamos 2 priede.

Tiesioginių sąnaudų paskirstymas

38. Tiesiogiai paslaugoms paskirstomos sąnaudos, kurios pirminio priskyrimo metu identifikuojamos kaip susijusios su vienos paslaugos vienoje CŠT sistemoje teikimu.

Netiesioginių sąnaudų paskirstymas

39. Netiesiogiai paslaugoms paskirstomos sąnaudos, pirminio priskyrimo metu priskirtos sąnaudų centrams.
40. Kiekvienas sąnaudų centras turi iš anksto numatytą paskirstymo kriterijų, kurio pagalba veiklų grupei priskirtos sąnaudos paskirstomos paslaugoms. Kiekvienai veiklos grupei priskirtos sąnaudos paskirstomos paslaugoms proporcingai pagal joms priskirtą kriterijaus reikšmę.
41. Bendrovės naudojamų sąnaudų centrų ir jų paskirstymo kriterijų sąrašas pateikiamas 5 priede. Apskaičiuotos skaitinės ataskaitinio laikotarpio kriterijų reikšmės pateikiamos kartu su metine reguliavimo atskaitomybe.

Kogeneracijos sąnaudų atskyrimas

42. Šilumos gamybos sąnaudos atskiriamos vadovaujantis Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika (toliau – Kogeneracinių jėgainių metodika), patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107.
43. Atskyrimas vykdomas šiais etapais:
 - 43.1. remiantis Kogeneracinių jėgainių metodika, apskaičiuojamos šilumos gamybos alternatyviame šilumos šaltinyje sąnaudos; apskaičiuotos šilumos gamybos sąnaudos detalizuojamos pagal VERT aprašo sąnaudų pogrupius;
 - 43.2. apskaičiuotos ir detalizuotos alternatyvaus šilumos šaltinio sąnaudos iš Šilumos gamybos kogeneracinėje jėgainėje paslaugai priskirtų sąnaudų priskiriamos šilumos gamybos paslaugai (prie kitų tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtų sąnaudų);
 - 43.3. likusios sąnaudos (iš Šilumos gamybos kogeneracinėje jėgainėje paslaugai priskirtų sąnaudų atėmus alternatyvaus šilumos šaltinio sąnaudas) priskiriamos Elektros gamybos paslaugai (prie jau anksčiau priskirtų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų).

Bendrųjų sąnaudų paskirstymas

44. Proporcingai paslaugoms paskirstomos sąnaudos, priskirtos bendram veiklos palaikymui.
45. Bendram veiklos palaikymui priskirtos sąnaudos paskirstomos paslaugoms proporcingai pagal tiesiogiai ir netiesiogiai toms paslaugoms priskirtų pastoviųjų sąnaudų sumą.

Elektros sąnaudų technologinėms bei savo reikmėms perskirstymas

46. Elektros, pagamintos savuose šaltiniuose, technologinėms ir savo (administracinėms) reikmėms sąnaudos, t.y. ankstesniuose etapuose elektros gamybos paslaugai priskirtos sąnaudos paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) proporcingai pagal energijos sunaudojimą.
47. Elektros sąnaudos technologinėms reikmėms nurodomos elektros energijos technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudų grupėje (VERT aprašo 28.3 papunktis), o elektros savoms (administracinėms) reikmėms sąnaudos nurodomos administracinių sąnaudų grupėje (VERT aprašo 28.12 papunktis) ir paskirstomos remiantis bendrųjų sąnaudų paskirstymo principu.
48. Sunaudotos elektros energijos kiekis apskaičiuojamas pagal apskaitos prietaisų rodmenis ir įrengimų darbinius apkrovimus bei darbo trukmę.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1. Bendrovėje RAS aprašas atnaujinamas ne rečiau kaip vieną kartą per metus.
2. Vadovaujantis VERT aprašo nuostatomis, Bendrovės tinklapyje skelbiamas RAS aprašas, išskyrus konfidencialią informaciją.

PRIEDAI

1. Sąskaitų planas
2. Sąnaudų grupavimas
3. CŠT sistemų sąrašas
4. Paslaugų sąrašas
5. Paskirstymo kriterijų sąrašas
6. Nusidėvėjimo laikotarpiai